
MUZEUL DE ȘTIINȚE NATURALE

PIATRA-NEAMȚ, PESTE 40 DE ANI DE LA DESCHIDEREA EXPOZIȚIEI PERMANENTE

de Nicoleta Lăcătuș

Ținutul Neamțului, cu care natura a fost extrem de darnică, a oferit totdeauna elemente interesante de studiu și cunoaștere pentru oamenii de știință. Ca urmare, geologi, paleontologi, geografi, botaniști, zoologi de prestigiu, au realizat studii complexe ale acestor locuri, finalizate în importante publicații științifice. Astfel, a apărut necesitatea realizării unui muzeu de științe naturale, care să valorifice rezultatele acestor cercetări, referitoare la județul Neamț, să le continue și să le transmită marelui public.

Ca urmare, în data de 1 septembrie 1960, a luat ființă Secția de Științe Naturale, în cadrul Muzeului de Arheologie Piatra-Neamț, condusă de muzeograful principal Mihai Ciobanu, care avea ca scop punerea în evidență a valorilor naturale ale județului Neamț.

În anul 1961, distinsul istoric Iulian Antonescu, lector universitar și director al Muzeului Regional Bacău, apoi director în cadrul Direcției Muzeelor, împreună cu soția sa, prof. Eugenia Antonescu, donează o clădire, cu dorința expresă de a se organiza un muzeu de științe naturale.

În continuare, până în anul 1965, se desfășoară o anevoioasă muncă de amenajare interioară și exterioară a clădirii muzeului și, în același timp, începe constituirea colecțiilor științifice.

În anul 1965, Secția de Științe Naturale se transformă în unitate independentă, cu 11 salariați. În acest cadru, sub coordonarea competentă a directorului unității, Mihai Ciobanu, între anii 1965 și 1969 se realizează expoziția permanentă a muzeului și se dezvoltă colecțiile științifice.

La 15 noiembrie 1969 are loc deschiderea pentru marele public a expoziției permanente a Muzeului de Științe Naturale din Piatra-Neamț,

Iulian Antonescu

Dr. Mihai Ciobanu

Sediul muzeului

care, de la început, se remarcă ca o unitate muzeală de referință pentru muzeografia românească¹.

Subordonat Muzeului Județean, Muzeul de Științe Naturale a fost integrat în anul 1978 în cadrul Complexului Muzeal Județean Neamț².

Activitatea de cercetare, descoperire, colectare și valorificare a patrimoniului muzeului este continuată cu același interes și pasiune, colecțiile științifice s-au îmbogățit, iar expoziția permanentă a fost periodic reactualizată.

În anul 1980, expoziția permanentă se reface complet, păstrându-se în mare parte planul tematic inițial.

În perioada 1992-1993 se reactualizează primul segment expozițional. Se face o nouă organizare a exponatelor de mineralogie-petrografie, iar printr-un sistem de frize, se prezintă evoluția scoarței terestre prin prisma tectonicii globale. În sălile 2 și 3 se realizează o serie de paleo-landșafturi, care reprezintă evoluția vieții de-a lungul erelor și perioadelor geologice.

În anul 2007, se efectuează lucrări de amenajare în incinta muzeului și se completează expoziția de bază cu noi exponate naturale și materiale grafice.

În permanență se desfășoară activitatea de reactualizare și îmbogățire a expoziției permanente cu noi elemente expoziționale. Periodic, este schimbat și completat materialul din diorame, biogrupe și vitrine.

La început, întreaga activitate de realizare a planului tematic, a planului expozițional, coordonarea activității de transpunere în practică a acestora, inițierea activității de constituire a colecțiilor științifice, de dezvoltare a acestora, i-a revenit dr. Mihai Ciobanu. Inițial, a fost necesară adaptarea încăperilor clădirii pentru a deveni adecvate expunerii obiectelor muzeale, pentru realizarea dioramelor și biogrupelor, respectându-se normele și principiile muzeologice. S-au creat astfel bazele unui nou muzeu, care avea să fie apreciat în întreaga țară.

Dr. Mihai Ciobanu s-a remarcat și prin activitatea de cercetare științifică, în specialitatea paleontologie, care s-a materializat printr-o colecție, foarte valoroasă din punct de vedere științific, cu multe specii de pești fosili unicate, care aveau să constituie și obiectul tezei sale de doctorat, care s-a finalizat prin publicarea, în Editura Academiei Române, a volumului *Fauna fosilă din Oligocenul de la Piatra-Neamț*.

Această colecție a fost cunoscută și apreciată, direct sau prin intermediul publicațiilor, de numeroși oameni de știință din diverse țări.

Dr. Mihai Ciobanu a fost și cel care a pus bazele revistei Muzeului de Științe Naturale Piatra-Neamț, *Studii și cercetări*, care, într-o anumită perioadă,

¹ M. Ciobanu, *Muzeul de Științe Naturale Piatra-Neamț*, în *Studii și cercetări*, I, 1970, p. 11- 27.

² Decizia nr. 100/1978 a Consiliului Popular al Județului Neamț.

Sala 1 – Evoluția scoarței terestre prin prisma tectonicii globale

Sala 2 – Evoluția vieții de-a lungul erelor geologice

a apărut sub denumirea de *Anuarul Muzeului de Științe Naturale Piatra-Neamț* (publicație care continuă să apară și în prezent).

Expoziția permanentă

Muzeul de Științe Naturale Piatra-Neamț are caracter monografic, reflectând ținutul Neamț din punct de vedere geologic, geomorfologic, paleontologic, floristic și faunistic. Expoziția este structurată în două mari segmente: evoluția scoarței terestre și prezentarea florei și faunei județului Neamț.

Primul segment expozițional abordează problematica complexă a structurii și evoluției scoarței terestre prin prisma tectonicii globale, la scară planetară și cu referire la România. În vitrine sunt expuse minerale, clasificate după diverse caracteristici, dar și roci din cele trei mari categorii: magmatice, sedimentare și metamorfice³.

În sălile doi și trei, prin intermediul materialelor paleontologice expuse, se reflectă evoluția scoarței terestre pe teritoriul județului Neamț. Colecția paleontologică de pești fosili oligoceni este cea mai bogată colecție de acest tip din țară și una din cele mai reprezentative colecții din Europa. Materialele naturale sunt însoțite de o serie de paleolandșafturi care, alături de hărțile paleogeografice, completează informația dată de fosile pentru marele public⁴.

În continuare sunt reprezentați factorii externi care modelează scoarța terestră. Transformată de acțiunea lentă a apei, a vântului, prin îngheț și dezgheț, suprafața Terrei este în permanentă evoluție, modelându-se peisaje de o surprinzătoare diversitate și de mare spectaculozitate, ținutul nostru fiind bogat în asemenea elemente.

Al doilea segment expozițional, prezintă, prin intermediul dioramelor, biogrupelor și vitrinelor, flora, vegetația și fauna județului. Sunt reprezentate ecosistemele cele mai importante: pădurea, pajiștea, peștera, agroecosistemul, aspecte sezoniere, diorame spectaculoase cu aspecte din Parcul Național Ceahlău și Cheile Șugăului.

Ultima sală a expoziției, care cuprinde animale rare, trofee ale unor specii ocrotite de lege, harta cu rezervațiile naturale și monumentele naturii din județul Neamț, se constituie într-un segment privind protecția mediului, problemă actuală majoră în întreaga lume.

Ceea ce sporește valoarea dioramelor și biogrupelor o reprezintă folosirea în exclusivitate a materialelor naturale, ajutându-ne de tehnici de conservare specifice.

³ G. Șalgău-Aniței, *Noțiuni de tectonică global aplicată evoluției scoarței terestre*, în *Studii și cercetări*, VII, 1993, p. 129- 136.

⁴ *Jurnalul Național - Supliment Zoom*, nr. 59, *Acvariul de piatră*, 6.12.2008.

Diorama „Capre negre pe Ceahlău”

Imagine din al doilea segment expozițional

Expoziții temporare

Pe lângă expoziția permanentă a muzeului, de-a lungul anilor s-au organizat zeci de expoziții temporare și itinerante, cu o tematică largă și interesantă de: biologie, mineralogie, paleontologie, protecția mediului etc.

A fost pus astfel în valoare potențialul științific deținut de colecțiile muzeale, s-au valorificat noile cercetări efectuate în diferite areale, oferind astfel publicului noi informații, mesaje științifice și educative și îndemnându-l să aleagă această alternativă pentru petrecerea în mod agreabil și instructiv a timpului liber.

Unele dintre expoziții au fost realizate de specialiștii muzeului, la sediu, dar și în alte locații, altele au fost rezultatul colaborării cu alte instituții sau colecționari.

Dintre expozițiile realizate amintim: *„Evoluția vieții de-a lungul erelor geologice”* - expusă la Bicaz-Chei, Bicazul Ardelean, Zănești, Roznov, Săvinești, Girov, Grumăzești, Roman (1983- 1989); *„Terra și protecția mediului înconjurător”* - expusă la muzeele de științe naturale din Piatra-Neamț și Roman (1984-1985); *„Flora României oglindită de botaniștii români și maghiari”* - la sediul Centrului Cultural din Budapesta (1989); *„Plantele medicinale- izvor de sănătate”* - itinerată la muzeele din Roman, Bicaz, Târgu Neamț, Spitalul Județean Neamț (1989-1993); *„Flora medicinală spontană din județul Neamț”* - organizată la Pavilionul Expozițional Râmnicu Vâlcea (1993); *„Formă și culoare în lumea mineralelor”* (1994); *„Formă și diversitate în fauna Terrei”* (1995); *„Comori cinegetice din fauna carpatină”* (1996); *„Fosilele, mărturii ale evoluției vieții”* (1998); *„Floră și faună ocrotită din Parcul Național Ceahlău”* (1998); *„Parcul Național Ceahlău în strategia națională de protecție a mediului înconjurător”* - la Centrul de Informare a Parcului Național Ceahlău, cu sediul la Durău (1999); *„Terapia naturistă, între tradiție și actualitate”* (2000); *„Biodiversitatea entomofaunei din ecosistemele terestre și acvatice”* - expusă la muzeele din Piatra-Neamț și Roman (2002-2003); *„Rarități floristice și faunistice din România”* (2003); *„Floră și faună din Parcurile Naționale Ceahlău și Hășmaș”* (2004); *„Formă și varietate în lumea insectelor”* (2006); *„Etnobotanica între tradiție și arta populară”* (2006); *„Tradiții populare românești în etnobotanică”* - expusă la Roman (2007); *„Monumente ale naturii și areale protejate din județul Neamț”* (2007); *„Parcuri naționale și naturale din județul Neamț”* (2008); *„Fauna de pești fosili de la Piatra-Neamț”*⁵ (2009).

Dintre expozițiile realizate în colaborare cu alte instituții și găzduite de muzeul nostru amintim: *„Faună exotică și rarități faunistice”* - în colaborare cu Muzeul de Istorie Naturală „Grigore Antipa” București (1992); *„Faună din Galapagos”* - în colaborare cu Muzeul de Istorie Naturală „Grigore Antipa” București (1993); *„Faună din Indonezia”* - în colaborare cu Muzeul de Istorie

⁵ Adevărul de seară, *Pești fosili la Muzeul de Științele Naturii*, 30.10.2009.

Expoziția temporară „Faună din Galapagos” (1993)

„Etnobotanica, între tradiție și arta populară” (2006)

Naturală „Grigore Antipa” București (1994); „Flori de mină” - în colaborare cu Muzeul Baia Mare (2000); „*Pădurea verde. Pădurea neagră. Cum vrei să fie planeta ta?*” - în colaborare cu Muzeul de Geologie București (2008); „*Călătorie în adâncurile mărilor și oceanelor*” - în colaborare cu Muzeul Olteniei Craiova (2009).

De un deosebit interes s-au bucurat expozițiile cu animale vii: „*Păsări exotice*” - organizată de Complexul Muzeal de Științe Naturale Bacău (2001); „*Reptile exotice*” - expoziții ale unor firme specializate, care au fost găzduite de muzeul nostru în trei perioade (2002, 2005, 2008).

Vizitarea acestor expoziții s-a bucurat de succes și datorită unui parteneriat permanent muzeu-școală, a colaborării cu profesorii de biologie, cu învățătorii, educatorii și cu autoritățile școlare și nu în ultimul rând a publicității în mijloacele mass-media. Muzeul vine astfel în întâmpinarea interesului manifestat de publicul larg cu noi oferte educaționale.

Colecțiile științifice

În atenția întregului colectiv a stat, încă de la început, constituirea și îmbogățirea colecțiilor științifice prin cercetare științifică și colectare în teren, prin achiziții și donații.

Astfel, Muzeul de Științe Naturale Piatra-Neamț deține colecții științifice care numără până în prezent 54817 piese și care sunt structurate astfel: colecția de mineralogie-petrografie (1176 piese), colecția de paleontologie (1034 piese), colecția de plante (24883 piese), colecția entomologică (18379 piese), colecția de moluște (7938 piese) și colecția de vertebrate (1407 piese).

Dintre acestea, un număr de 1046 specii sunt propuse pentru categoriile „tezaur” și „fond” și suntem în plin proces de expertizare și realizare a documentațiilor pentru clasarea acestora. În timp, specialiștii din cadrul muzeului au efectuat mii de fișe analitice de evidență, în diverse forme, care s-au transmis la Centrul de Calcul- CIMEC București.

Cea mai mare parte a pieselor din colecții provin din cercetările proprii din teren și, o parte mai mică, din achiziții și donații. Colecțiile se află în depozite, sistematizate pe specialități, fiind păstrate în condiții salubre, cu un microclimat corespunzător, care este monitorizat permanent.

La constituirea și îmbogățirea colecțiilor au contribuit, rând pe rând, specialiștii muzeului: dr. Mihai Ciobanu, care a pus bazele colecției paleontologice; dr. Elena Florescu, care a avut o contribuție importantă la îmbogățirea colecției de plante; profesorii Carmen Stănescu, Dan Stănescu, Simion Teodorescu, Ion Voicu, Vasile Manolache, Constantin Podoleanu, Ion Țuc, dr. Felicia Monah, dr. Nicoleta Lăcătuș, prof. Maria Apetrei - care de altfel a și coordonat, cu rezultate frumoase, întreaga activitate a Secției de Științe Naturale timp de circa două decenii,

„Pădurea verde, Pădurea neagră. Cum vrei să fie planeta ta?” (2008)

„Reptile exotice vii” (2009)

dr. Sorin Baci, activitate continuată în prezent de mai tinerii colegi, Ionuț Grădianu și Ionela-Alexandra Boboc.

Un rol deosebit în realizarea colecțiilor l-au avut și o serie întreagă de personalități care, prin donații, au îmbogățit colecțiile științifice ale muzeului. Astfel, remarcăm aportul următorilor oameni de știință: prof. dr. Constantin Grasu de la Facultatea de Geologie Iași, care a donat colecția de faună mezozoică, dar a avut o contribuție deosebită și la realizarea expoziției permanente; prof. dr. Ion Mareș de la Facultatea de Geologie București, care a donat colecția de mineralogie-petrografie; prof. dr. doc. Ion Preda, de la Facultatea de Geologie București, care a donat colecția de amoniți; cercetătorii Teodor Jora, E. Manoliu, Mihaela Tașcu, de la Institutul de Prospekțiuni Geologice București, care au donat colecția de neoamoniți; prof. dr. doc. Ion Resmeriță și prof. dr. Constantin Burduja, care au făcut donații de plante ierborizate; profesorul Vasile Ionescu, care a donat insecte din ord. Symphyta; donația Stațiunii de Cercetări „Stejarul” de plante ierborizate, vertebrate naturalizate și preparate umede, rod al activității desfășurate de cercetătorul Gheorghe Gavrilescu și dr. Dan Munteanu⁶.

Conservarea și întreținerea patrimoniului

În realizarea expozițiilor și a colecțiilor un aport deosebit a fost necesar din partea colegilor de la laboratorul de conservare-preparare. În cadrul acestuia s-au conservat prin diverse metode și s-au tratat cu diverse substanțe chimice mii de plante, s-au naturalizat sute de păsări și vertebrate, s-au preparat mii de insecte, s-au realizat preparate umede, s-a realizat fixarea, lăcuirea și colorarea plantelor pentru expunerea în diorame, biogrupe sau în expoziții temporare, restaurarea de pești fosili, realizarea de mulaje⁷.

Personalul din laborator, alături de specialiști, au asigurat o depozitare corespunzătoare a colecțiilor științifice, care au fost sistematizate pe specialități, în spații de depozitare salubre, permanent monitorizate din punct de vedere al factorilor microclimatici.

Conservatorii urmăresc, de asemenea, starea de conservare a exponatelor, parametrii microclimatici din expoziția permanentă, periodic realizează igienizarea, dezinsecția și dezinsecția exponatelor și a pieselor din depozit. Tot periodic are loc conservarea specifică, înlocuirea florei și a unor elemente de faună din diorame, biogrupe și vitrine.

⁶ M. Apetrei, *Muzeul de Științe Naturale Piatra-Neamț la 25 ani de activitate*, în *Studii și cercetări*, VIII, 1996, p. 509- 512.

⁷ P. Arhire, *Modalități de folosire a papier-mache-ului în realizarea exponatelor muzeistice*, în *Studii și cercetări*, VII, 1993, p. 137- 142.

„Faună de pești fosili de la Piatra-Neamț” (2009)

„Călătorie în adâncurile mărilor și oceanelor” (2009)

În cadrul laboratorului se remarcă activitatea îndelungată, plină de pasiune și pricepere, a domnului Petru Arhire, care și-a adus aportul la realizarea expoziției, la îmbogățirea colecției de vertebrate, la naturalizarea pieselor faunistice și la pregătirea unor noi generații de preparatori-conservatori.

L-a urmat în această activitate, de preparare-conservare: Ioana Sumanu, Alexandru Blaj și Brîndușa Tcaciuc care au contribuit și la depozitarea corespunzătoare a colecțiilor, la monitorizarea permanentă a factorilor microclimatici din expoziție și depozit, la luarea măsurilor specifice de conservare a pieselor, asigurând astfel o păstrare și o conservare adecvată a patrimoniului muzeal.

Cercetarea științifică

Cercetare științifică este una din cele mai importante laturi ale activității muzeale, specialiștii muzeului, de-a lungul timpului, acoperind o paletă largă de specialități: mineralogie-petrografie, paleontologie, botanică, entomologie, zoologia vertebratelor, ecologie etc.

În ultimii ani, ca un răspuns la cerințele acute legate de protecția mediului, activitatea specialiștilor din muzeu s-a orientat îndeosebi spre studiul biodiversității, spre estimarea stării de conservare a ecosistemelor naturale, spre propunerea de noi zone protejate etc.

S-au efectuat studii în cadrul aflorimentelor fosilifere, s-au făcut studii complexe, interdisciplinare în cadrul parcurilor naționale și a rezervațiilor naturale, s-au făcut documentații științifice în vederea declarării unor areale ca zone protejate.

Prin aceste ieșiri în teren s-au îmbogățit colecțiile științifice, s-au adunat date care s-au publicat, s-au realizat expoziții cu rezultatele cercetărilor, s-au realizat activități cultural-educative de informare a publicului cu noi aspecte ale cercetării în muzeu.

De-a lungul activității, specialiștii din cadrul muzeului nostru s-au oprit la diverse teme de cercetare, dintre care amintim:

- Studiul peștilor fosili din oligocenul de la Piatra-Neamț;
- Flora și vegetația cormofitelor din Masivul Hășmaș, Cheile Bicazului și Lacu Roșu;
- Studiul bio- eco- etologic al viespilor fitofage (Symphyta) din județul Neamț;
- Studiul și semnificația structurii sedimentare biogene din depozitele paleogene și miocene dintre Valea Calu și Valea Tazlău (flișul extern);
- Studiul faunei fosile oligocene în punctele fosilifere Cozla, Pietricica, Agârcia și Văleni;
- Studiu comparativ asupra unor areale umede protejate: Lacu Roșu și Lacul Cuiejdel;

Depozitarea colecțiilor

Colecția de vertebrate

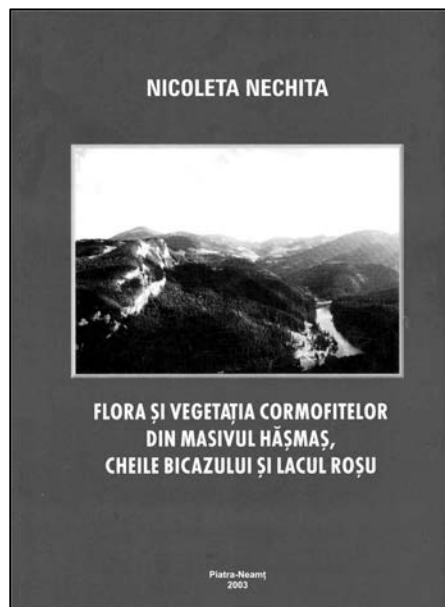
- Flora și vegetația lacului natural de baraj Cuiejdel;
- Studiul rezervației avifaunistice Pângărați;
- Studiul peștilor fosili din flișul terțiar dintre Valea Moldovei și Valea Sucevei (Carpații Orientali);
- Lepidoptere diurne (Lepidoptera Rhopalocera) din localitatea Dumbrava Roșie, jud. Neamț.

Una dintre oportunitățile care au făcut posibile cercetări complexe, interdisciplinare, cu caracter fundamental sau aplicativ, o reprezintă cea a programelor de cercetare.

Această activitate s-a derulat în timp, începând cu 6 programe de cercetare realizate în zonele supuse lucrărilor de hidroameliorații, având ca beneficiar IEELIF Neamț.

Dintre programele derulate ulterior și care s-au realizat în colaborare cu Universitatea „Al. I. Cuza” Iași, Laboratorul de Acvacultură și Biologie Acvatică Piatra-Neamț și Institutul de Cercetări Biologice „Stejarul” Piatra-Neamț, spicuiim:

- *Studiul biodiversității Parcului Național Ceahlău și conservarea biologică a acesteia* - program de cercetare realizat în colaborare cu Ministerul Mediului și Energiei din Danemarca;
- Program CNCSIS - *Cercetări ecologice privind biodiversitatea din zona lacului de baraj natural Cuiejdel (Lacul Crucii), jud. Neamț, în vederea fundamentării statutului de rezervație naturală*;
- Program AGRAL - *Cercetări eco- biologice și sistematice privind cunoașterea și refacerea pajiștilor degradate de la confluența Moldovei cu Siretul*;
- Program CNCSIS - *Cercetări ecologice asupra unor lacuri de baraj de pe cursul râului Bistrița*;
- Proiectul *În Europa prin Turism. Patrimoniul Natural* - în colaborare cu Direcția Județeană pentru Tineret și Asociația Amonit Piatra-Neamț;
- Proiect CNCSIS pentru tinerii doctoranzi: *Pești fosili Oligoceni-Miocen inferior din pânza de Tarcău și Cutele marginale dintre valea Moldovei și valea Sucevei: Sistematică, Filogenie și Biogeografie*;
- Proiect Societatea Internațională de Cercetări Paleontologie (Paleontological Society International Research Program, USA: *Field excavation of Oligocene fishes in the north area of East Carpathian, Romania*);
- Participarea în expediția finanțată de National Geographic Society: *Emergency excavation in Frauenweiler clay pit (Oligocene, Rupelian; Baden-Württemberg- Germania)*;

Publicații ale muzeului

- Participarea în expediția finanțată de National Geographic Society: *Pești bartonieni (Eocen mediu); excavații paleontologice în Caucazul de Nord (Rusia)*.

Activitatea de cercetare s-a finalizat și s-a valorificat în mai multe moduri: prin realizarea de expoziții temporare, prin reactualizarea expoziției permanente pe baza rezultatelor cercetărilor, prin realizarea de diferite articole și studii de mare amploare care s-au prezentat în cadrul sesiunilor științifice naționale și internaționale sau care s-au tipărit în reviste de specialitate din țară și străinătate.

O atenție deosebită a fost acordată perfecționării profesionale și științifice a personalului de specialitate. În acest sens se înscrie participarea la specializări post-universitare, doctorate și masterate ca și participarea la cursurile de perfecționare a personalului din unitățile de cultură, desfășurate la nivel central, ca urmare, unii dintre foștii salariați ai muzeului alegând cariera didactică, în universități, sau în cercetare.

Publicații

Multe dintre articole și studii s-au publicat în revista muzeului: *Studii și cercetări*, unele numere ale revistei apărând sub denumirea de *Anuar*. Primul număr al revistei apare în anul 1970 și până în prezent au apărut 13 numere.

Specialiștii muzeului au reușit, în timp, atragerea interesului a numeroși specialiști de marcă din țară și nu numai: profesori universitari, cercetători, muzeografi, mulți dintre aceștia publicând lucrări științifice în volumele noastre, sporind astfel valoarea științifică și prestigiul acestora.

În anul 2001 a apărut și primul volum din seria *Bibliotheca Historiae Naturalis*, la editura „Constantin Matasă”, „*Flora și vegetația cormofitelor din Lunca Siretului*” de Felicia Monah. În 2003, apare volumul 2, „*Flora și vegetația cormofitelor din Masivul Hășmaș, Cheile Bicazului și Lacu Roșu*” de Nicoleta Nechita, iar, în 2007, volumul 3, „*Creșterea peștilor în sistem intensiv*” de Maria Apetroaei.

Apariția revistei muzeului „*Studii și cercetări*” ca și a seriei *Bibliotheca Historiae Naturalis* la editura „Constantin Matasă”, a constituit și punctul de plecare a unui intens schimb de publicații cu diverse instituții științifice din lume, astfel că în prezent numărul de țări integrate în acest schimb este de peste 40, cu peste 150 instituții, din toate continentele.

Activitatea cultural-educativă

Activitatea instituției a fost în bună parte dedicată și activităților cultural-științifice, instructiv-educative.

Astfel, manifestări anuale cu tradiție, pot fi socotite simpozioanele cu tema: *Terra și protecția mediului înconjurător*, dedicate *Zilei Mondiale a*

Simpozionul „Lumea contemporană și impactul ei asupra naturii” (2007)

Colocviul „Semnificația paleoecologică a peștilor fosili oligoceni din regiunea Piatra-Neamț” (2007)

Mediului, care se desfășoară pe data de 5 iunie, simpozioane de prestigiu, cu participarea unor personalități de marcă ale vieții științifice românești, ale specialiștilor din diverse domenii și, mai ales, a unui public numeros reprezentat prin cadre didactice, elevi și alte categorii interesate de noutățile științifice în domeniu. De cele mai multe ori aceste manifestări au fost însoțite și de expoziții temporare cu tematică legată de protecția mediului.

Periodic, muzeul a organizat și sesiuni științifice, la care au fost invitați numeroși specialiști de renume: profesori universitari, cercetători, muzeografi, profesori, elevi, în care s-au prezentat teme de actualitate în cercetarea biologică și geologică, în muzeografie, de cele mai multe ori lucrările prezentate fiind publicate în volumul muzeului nostru, *Studii și cercetări*. Totodată, a intrat în tradiția muzeului și aniversarea unor evenimente legate de existența și activitatea muzeului.

Unul din rolurile asumate de muzeu este cel educativ, această calitate fiind recunoscută și valorificată de public, în special de cel școlar. Astfel, muzeul devine o instituție în care se îmbină educația, știința, divertismentul, fiind locul unde publicul alege să își petreacă plăcut și instructiv timpul liber.

În cei peste 40 de ani de existență ai muzeului nostru, s-au desfășurat sute de activități cultural-educative⁸ începând cu lectoratele săptămânale desfășurate de toți specialiștii muzeului în colectivități de copii și adulți și continuând cu: brigăzi științifice, simpozioane, colocvii, dezbateri, expuneri, mese rotunde, seri muzeale, proiecții de filme științifice, concursuri, participări în jurii, activități metodice cu profesorii etc. la care s-au folosit diverse mijloace audio-vizuale, pentru ca aceste activități să devină atrăgătoare, explicite și cât mai instructive.

Dintre simpozioanele organizate în cadrul muzeului nostru amintim: „*Impactul uman asupra naturii*”; „*Reconstrucția ecologică și biodiversitatea*”; „*Parcul Național Ceahlău*”; „*Noi areale protejate din județul Neamț*”; „*Paleontologia și mediul. Peștii fosili și semnificația lor paleoecologică*”; „*Lacuri naturale de baraj din județul Neamț ocrotite ca rezervații avifaunistice*”; „*Lumea contemporană și impactul ei asupra naturii*”; „*Calitatea mediului înconjurător - premisă a calității vieții*”; „*Rolul polifuncțional al ecosistemelor forestiere și protecția acestora în județul Neamț*”

Dintre colocvii menționăm: „*Echilibre și dezechilibre în biosferă*”; „*Biosfera-trecut, prezent și viitor*”; „*Ocrotirea naturii nemțene*”; „*Ecoturism-prezent și perspective*”; „*Semnificația paleoecologică a peștilor fosili oligoceni din regiunea Piatra-Neamț*”.

Foarte importantă este relația muzeului cu școala. Parteneriatul muzeu-școală, materializat în ultimii ani prin proiectul educațional „*Muzeul – o nouă clasă de curs a profesorului și elevilor*”, contribuie la lărgirea orizontului de cunoaștere a

⁸ Vezi caietele pentru evidența acțiunilor cultural și a vizitatorilor.

Aplicație practică în cadrul activității dedicate Zilei Mondiale a Mediului (2008)

Expunere și proiecții „Rolul polifuncțional al pădurii” (2008)

elevilor, prin observarea materialelor naturale și grafice, permite cunoașterea activității complexe din muzeu și participarea la unele activități de cunoaștere a colecțiilor, a modului de preparare și restaurare a pieselor în cadrul laboratorului, ajută la dezvoltarea interesului pentru cunoașterea, respectarea și protejarea naturii.

Programul cuprinde oferte generoase și atrăgătoare pentru copii de diverse vârste și, ca urmare, a fost stimulat interesul acestora pentru vizitarea muzeului și pentru participarea la activitățile organizate de acesta. În cadrul acestui proiect s-au desfășurat multiple activități dedicate: Lunii Pădurii, Zilei Mondiale a Pământului, Zilei Mondiale a Păsărilor Migratoare, Zilei Mondiale a Mediului, Zilei Mondiale a Animalelor, Zilei Internaționale a Munților etc.

Colaboratorii muzeului

Pentru realizarea unor manifestări de mare amploare, sesiuni științifice, simpozioane, Muzeul de Științe Naturale Piatra-Neamț a colaborat cu diverse instituții și personalități de prestigiu.

Dintre instituțiile colaboratoare amintim: Universitatea „Al.I. Cuza Iași”, Institutul de Cercetări Biologice Iași, Institutul de Genetică Chișinău, Muzeul de Istorie Naturală „Grigore Antipa” București, Muzeul de Științe Naturale Târgu Mureș, Muzeul Olteniei Craiova, Muzeul de Științe Naturale Suceava, Complexul Muzeal de Științe Naturale „Ion Borcea” Bacău, Laboratorul de Acvacultură și Ecologie Acvatică Piatra-Neamț, Institutul de Cercetări „Stejarul” Piatra-Neamț, Centrul de Cercetare și Prelucrare Plante Medicinale „Plantavorel” Piatra-Neamț, Inspectoratul Școlar Județean Neamț etc.

Demnă de remarcat a fost colaborarea cu o serie de personalități ale biologiei și geologiei românești: regretații Dumitru Mititelu și Ioan Băra, dar și alți profesori și cercetători de marcă: Constantin Grasu, Constantin Toma, Dumitru Murariu, Nicolae Barabaș, Constantin Pistică, Alisa Donose-Pistică, Vasile Sanda, Nicolae Ștefan, Alexandru Manoliu, Gheorghe Mustață, Raoul Constantineanu etc. O relație colegială și științifică permanentă a existat cu profesorii și cercetătorii: Mihai Porumb, Ecaterina Toth, Elvira Gille, Tatiana Onisei, Nicolae Apetroaei, Maria Apetroaei, Doina Dănilă, Mihail Apăvăloae, Fănica Pralea etc.

Deși activitățile realizate de colectivele muzeului sunt prezentate concis, sperăm să ofere informațiile necesare asupra activității muzeului, în perioada de referință, să ilustreze contribuția personalului muzeului și a colaboratorilor săi de-a lungul timpului, pentru realizarea și menținerea unui muzeu de referință pentru muzeografia românească.

Tuturor celor care, salariați sau colaboratori, au contribuit cu multă dăruire și pasiune la toate aceste realizări ale muzeului, pe parcursul anilor, le mulțumim, cu respect și recunoștință.

Lecție tematică „Faună exotică din mările și oceanele lumii”

Activitate dedicată „Lunii pădurii”

**THE MUSEUM OF THE NATURAL SCIENCES,
40 YEARS FROM THE OPENING OF THE PERMANENT EXHIBIT**

Abstract

This paper presents some aspects regarding the activity of the Natural Sciences Museum from Piatra-Neamț, during the 40 years passed since the opening of the permanent exposition, the 15 November 1969.

Several data concerning the history of the Museum, the structure of its permanent exposition, as well as some references to the temporary expositions achieved by the researchers of the museum during this period, are summarized within this article.

Further on, the topics regard the scientific collections, the conservation of the patrimony realized in the framework of the research themes and programs, their accounting through the publications and, finally, the educational activities and the relationships of the Museum with various scientific institutions and co-workers of notoriety.

The paper shows also some illustration, in order to better underline the diverse activities organized by the Museum.

Although this paper is much synthesized, we hope to offer the necessary update on the activity of our Museum, carried out during these 40 years, thus emphasizing the contribution of all the Museum's personnel and of its co-workers, to the organization and the sustaining of this Museum, such as a reference for the general Romanian museographers.